

INNKALLING TIL ÅRSMØTET 26. MARS – SE BAKSIDEN

GREVLINGEN

MEDLEMSBLAD | NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS (NOA) | NUMMER 1 | 2019 | 38. ÅRGANG

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

AKTIVITETSKALENDER

MER INFORMASJON FINNER DERE PÅ WWW.NOA.NO ELLER FACEBOOK: NATURVERN

26. FEBRAUR 2019, KL. 18.00–21.00

EKSTRAORDINÆRT NOA-ÅRSMØTE | STED: MARIBOESGAT 8, 5. ETG.

Møtet vil omhandle forestående endringer i vedtektene våre. Grunnet endringer i vedtektene til Naturvernforbundet sentralt, ser vi det nødvendig å redigere våre vedtekter, slik at de er i overensstemmelse.

03. MARS 2019, KL. 12.00–16.00

MARKADAGEN: FAMILIEARRANGEMENT MED AKTIVITETER | STED: SKULLERUDSLETTA

Vi tar med ustillingsbokser og eventyrsti. Du kan også snekre din egen fuglekasse og hjelpe småfuglene våre som sliter med å finne steder å lage reir.

03. MARS 2019, KL. 12.00–14.00

FUGLEKASSEDAG | STED: FRØNSVOLLEN

Fuglekassene må etterses før sesongen, bli med å sjekke kassene! Du kan også hjelpe til med å bygge flere fuglekasser.

05. MARS 2019, KL. 18.00–20.00

BYNATURENS Plass i MILJØHOVEDSTADEN – PARKIFSERER VI BORT MANGFOLDET?

STED: LITTERATURHUSET I OSLO

Oslo er blant Europas raskest voksende byer, og stadig utbygging og fortetning legger press på bynaturen. Må kvitrende buskas og yrende villnis vike for velfriserte parker i den voksende hovedstaden? I anledning Oslo Miljøhovedstad 2019 trenger vi en debatt om bynaturens tilstand, der trusler og tiltak belyses fra ulike hold.

26. MARS 2019, KL. 18.00–21.00

NOA-ÅRSMØTE | STED: MARIBOESGAT 8, 5. ETG.

06. APRIL 2019

DEN STORE KLESBYTTEDAGEN: BYTT TIL DEG NYE KLÆR

La andre få glede av dine gamle plagg! Du kan ta med deg opp til syv hele og fine klesplagg til arrangementet som er nærmest deg – i 2018 var det mer enn 100 arrangementer fordelt over hele landet. Hvert plagg du har med deg kan byttes i et nytt. Mer info på Facebook-siden «Den store klesbyttedagen»

FRA 27. APRIL 2019 KL. 12.00 TIL 28. APRIL KL. 15.00

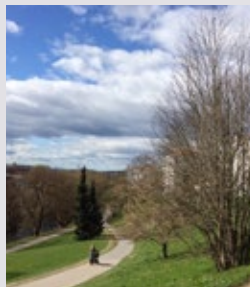
VÅRDUGNAD PÅ FRØNSVOLLEN | STED: FRØNSVOLLEN

Vedhugst, vedlikehold og mulig arbeid i kjøkkenhagen. Velkommen!

28. APRIL 2019, KL. 12.00–15.00

BLI MED PÅ SIDESPRANG I KONGESKOGEN | STED: KONGESKOGEN PÅ BYGDØY

Når blåveisen blomstrer kan du ikke gå i vakrere omgivelser enn Kongeskoen på Bygdøy. Bli kjent med de eventyrlige stiene, det rikholdige biologiske mangfoldet, steinartene og fuglelivet på Bygdøy. Et arrangement for hele familien.

GREVLINGEN

Medlemsblad
Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus (NOA)
Sognsveien 231
0863 Oslo

Telefon 22 38 35 20
noa@noa.no, www.noa.no
Bankgiro 1280.05.02347

Redaktør:
Ingunn Lund-Vang
918 17 453
lundvanginn@gmail.com

Forsidebildet:
Vinter-impresjoner fra
Søndre Langvann i
Lillomarka.

Foto: GA/NOA

© Naturvernforbundet i Oslo og Akershus 2019. All tekst i artiklene kan gjengis med referanse til Naturvernforbundet i Oslo og Akershus' kvartalsskrift Grevlingen, årgang, nummer, artikkelforfatter og artikkel. Fotografene skal kun kunne gjengis etter innhentet tillatelse av fotograf og Grevlingens redaksjon.

ISSN 0803-6357

BLI MEDLEM
GI NATUREN EN STEMME

MEDLEMSKONTINGENT:

Hovedmedlem: 390,-
Familiemedlem: 450,-
Student: 200,-
Førsteårskontingent for student: 50,-
Pensjonist: 200,-

Kontoret på Søndre Sandås ved Sognsvann er åpent mandag, tirsdag og torsdag, kl. 10–14.

Grevlingen er miljøvennlig produsert og derfor svanemerket.

Trykk: itGrafisk
Opplag: 6.500

LEDER

Vi er mange som går inn i det nye året med nye grønne nyttårsforsetter. Hele verden er inspirert av den unge svenske jenta Greta Thunberg, som med sin gammeldagse aksjonsform og direkte tale for klimaet på World Economic Forum i Davos i Sveits, har skapt en ny bølge av unge naturvernere. For hva har skjedd med dagens unge generasjon som kun var opptatt av konsum, selfies og iPhonen sin? Tusenvis av skoleelever i mange land inkludert Norge, skulker nå skolen for å streike for klimaet! Nylig streiket 35.000 skolelever i Belgia for å demonstrere for klimaet. I England skjedde det samme i 60 byer samtidig. Skolestreikene og demonstrasjonene for klimaet har nå spredd seg til over 270 byer verden over, inkludert USA, Japan og Australia.

Kanskje bør vi aksjonere mer? spør Gjermund Andersen i saken om et av de viktigste jubileene i NOAs historie. Nettopp i år, den 12. april er det 25 års jubileum for en av NOAs viktigste aksjoner noensinne. Aksjonen mot hogst i Skotjernfjell, med spraymaling og sjablonger mot tømmer som virkemiddel, ble en stor sak i media over hele landet. Les mer om denne saken her i Grevlingen.

Den første utgaven i det nye året er selvsagt også fylt med temaet skog og skogbruk. I hovedsaken skrevet av Gjermund Andersen kan du oppdatere deg på temaer som hogstformene flatehogst og plukkhogst, kunnskapsbasert forvaltning, registrering og frivillig skogvern.

Det er sikkert flere av dere som har lurt på om det blir nasjonalpark i Østmarka. Sigmund Hågvar har skrevet en fin statusoversikt for saken om nasjonalpark i Østmarka og litt om historien

bak denne. NOA har også tatt en prat med Lan Marie Nguyen Berg, byråd for miljø og samferdsel i Oslo om de nye «Mål og retningslinjer for forvaltning og drift av Oslo kommunes skoger 2018-2027».

Vi håper at mange medlemmer møter opp på NOAs Årsmøte 2019, tirsdag 26. mars. Mer informasjon om årsmøtet finner du på baksiden av denne utgaven av Grevlingen.

Vi har også med en oversikt over lokallagenes årsmøter i denne utgaven av Grevlingen. I tillegg deler vi informasjon om lokallagenes årsmøter på NOAs Facebook-side og nettside. Vi flytter også annonseringen av lokallagenes årsmøter i 2020 til Grevlingens siste utgave i år, slik at alle lokallagene får ut informasjonen om årsmøtene i god tid på forhånd neste gang.

Ingunn Lund-Vang, redaktør

Ingunn Lund-Vang.

ARTIKLENE I DENNE UTGAVEN AV GREVLINGEN

- Skog og skogbruk
- Nasjonalpark i Østmarka
- Viktig jubileum
- Dikt
- Den nye forvaltningen av Marka
- Det snør
- Stubbesitter

TELEFONEN VÅR ER BETJENT MANDAG, TIRSDAG OG TORSDAG FRA KL 10.00 TIL KL 14.00.

SKOG OG SKOGBRUK

Norsk skogbruk er ikke bærekraftig og drives i strid med loven, som følge av manglende kunnskap om naturverdiene og skogforvaltningens manglende kontroll med næringen. Mens grantrær kan bli opptil 500 år, og furua enda et par hundreår eldre, er kun stakkarslige 2 % av markaskogen over 160 år. I Marka er det bare 1/7 av skogen som ennå ikke er flatehogget og erstattet med tette granåkre. Resultatet er tap av uerstattelige naturverdier. Vi merker det knapt, fordi hogstene foregår her og der, litt etter litt. Men i sum er Marka nær totalforandret på under 70 år. Kun de vernede og gjenværende verneverdige områder har beholdt naturpreget. Det haster med å ta vare på de siste restene, og å påbegynne restaurering og oppbygging av landskapsøkologiske nettverk.

Skogen – vårt rikeste økosystem

Den naturlige skogen er et rikt økosystem. Rundt 60% av artene i Norge holder til i skog. Variasjon og mangfold, og det at naturlig skog får bli biologisk moden, gjør at skogen huser nisjer for så mange arter. Naturens ulike måter å fornye seg, bidrar også til den store variasjonsbredden. Skog som kommer opp etter skogbrann eller store stormfelling er forskjellige fra stabile skoger der enkelttrærne går overende og erstattes av yngre.

En viktig del av skogens liv foregår ned i skogsjorda. Myriader av mikroorganismer bidrar til næringsomsetning. Men selv om en del planterester blir brutt ned, foregår det en vel så stor oppbygging av organisk materiale: samlivet mellom trær og mykorrhizasopp gir trærne økt næringsopptak, og soppenergi i form av sukker fra trærne. Resultatet er store ansamlinger av seint nedbrytbare sopphyfer i jorda. En særs viktig faktor i skogens betydning for klimakampen.

Også over bakken er sopp en viktig artsgruppe. I en urskog kan mer enn

halvparten av trærne være døde. For at disse skal brytes ned, og næringen frigis på nytt, må det sopp til. Avhengig av dødsårsaken, avløser den ene sopparten den andre i arbeidet, fra beinhard, grå tørrgran til levende jordsmonn og rik næringstilgang for nye trær.

Når vi hogger skogen mens den bare er brøkdelen av naturlig levealder, er det mange av soppartene og de andre artene som bidrar i næringsomsetningen som får store problemer. Derfor er sopp og insekter blant de mest tallrike på rødlistene over truede og sårbare arter i Norge. Halvparten av artene på rødlista holder til i skog, og 85 % av disse blir negativt påvirket av moderne skogbruk. Den gamle naturskogen er mange ganger så artsrik som «granåkrene». Og vesentlig mer opplevelsesrike, karbonrike og stabile i et mer rusket klima.

Skogbruk: Naturen snudd på hodet

I Marka foregår 95 % av hogstene med flatehogst eller liknende hogstformer. Skogbruket hevder at det er en etterlikning etter skogbrann, men der bran-

nen lot alle de døde trærne ligge igjen til glede for artsmangfoldet, tar vi ut rubb og stubb. Der brannen tillot lauvtrærne mange tiårs dominans før grana på nytt fikk overtaket, går vi rett på planting av tette granåkre.

Mens skogbrann var dominerende i Sverige, var de sjeldnere i mer fuktige norske skoger, med sein snøsmelting og mye sommermedbør. Her var det vanligere med «glenneforyngelse», at enkelttrær eller grupper av trær gikk overende og overlot plassen til ungdommen.

Uansett snur flatehogsten trærnes naturlige utvikling på hodet. Fra naturens side er grana et skyggetreslag. Etter skogbrann måtte grana pent vente på tur til de sakte men sikkert greide å stikke seg opp mellom lauvtrærne. Og inne i de kontinuerlige og stabile skogene som sjelden eller aldri brant, måtte de utvise den samme tålmodigheten i skyggen av eldre trær. Resultatet var i begge tilfeller seintvokste og svært sterke trær.

Å se på stubben fra et tre fra granåkeren gir en tydelig kontrast: Breie, hurtigvokste årringer. Trevirke med helt andre egenskaper; lettere, mindre varig, mindre motstandsdyktig. Mens treverket i gamle vinduer kunne holde seg

i både ett og to hundreår, er det med den hurtigvokste skogen ikke uvanlig å måtte bytte vinduene etter to-tre tiår. Og de som restaurerer verna hus river seg i håret fordi de ikke finner materialer av samme kvalitet som er i de gamle bygningene. Alt sammen et resultat av planteskogens alt for raske og uhindrede ungdomsvekst ute på flatene.

Motsatsen til flatehogst er plukkhogst (mange ulike former med egne betegnelser). I stedet for å ta ut alle trærne på et felt, tar vi ut de trærne som er utvokst og lar resten stå til videre vekst. I praksis fjerner vi også skadde trær og regulerer avstanden mellom de gjenstående trærne, slik at de kan bli fine stammer i framtiden. Resultatet er flersjiktete skoger med stor variasjon i trærnes høyde, størrelse, kronelengde og kvistmengde. Ideelt for dyrelivet og for planter på skogbunnen. Ideelt for friluftsliv og naturopplevelse. Og ideelt for karbonfangst. Selvsagt er også disse skogene forskjellige fra naturskogene (lite død ved og få virkelig gamle trær), og selvsagt kan ikke en overgang til plukkhogst overflødiggjøre skogvernet.

Plukkhogst har mange fordeler, ikke bare for naturen, men også for samfunnet for øvrig, skognæringen inkludert. Det skal vi komme tilbake til her i Grev-

Fra Velohøgda. Naturskog foreslått vernet av NOA.
Foto: NOA

lingen ved en seinere anledning.

Kunnskapsbasert forvaltning? Vi hogger i blinde!

En forutsetning for bærekraftig næringsdrift, er at man vet hva man gjør, og hvilke konsekvenser virksomheten har for naturen. På slutten av 1990-tallet holdt skogbruket seg med biologer, som bidro til å unngå de verste naturødeleggelsene. Men irritasjonen var stor hos de som ikke likte at «fremmed ekspertise» skulle avgjøre hva som kunne hogges eller ei. Gjennom en fullt ut utrolig historie, greide man å ta biologene av registreringen av naturverdier i skogen, og erstatte dem med registreringer i skogbrukets egen regi. Opplegget, som kalles MiS (Miljøregistrering i skog) registrerer ikke rødlistearter og andre verdier med krav til biologisk kompetanse, kun lett-telte miljøer som f.eks. mengde død ved, forekomst av bergvegger over en viss høyde, forekomsten av gamle trær – til sammen 12 miljøtyper.

Registreringene, som har monopol på økonomisk støtte fra Landbruksdepartementet, foretas av næringens egne taksatorer. Områder som huser de etterspurte miljøverdiene skal kartfests i en såkalt «bruttoliste». Når kart-

leggingen er avsluttet, arrangeres det «utvalgsmøter» der berørte skogeiere og deres organisasjoner velger ut hvilke områder de vil ta vare på som «nøkkelbiotoper» og hvilke som «frigis» for hogst. Nøkkelbiotopene vises i kartløsningen «Kilden», som legges til grunn av skogoppsynet når de skal godkjenne hogstøknader eller avgjøre klagesaker. Og som er garantisten i skogbrukets miljøsertifisering.

Ille er det at en næring selv får foreta natureregistreringer som begrenser deres aktivitet. Verre er det at de også får ta beslutningene om hva som skal bevares og hva som kan hogges. Men verst er det at de heller ikke utfører det de hevder – de rett og slett jukser med registreringen. I to tiår har NOA gjentatte ganger tatt skogbruket i juks i forbindelse med hogst saker. Næringen og skogoppsynet sier at hogstområdet består av ordinær skog uten miljøverdier, at området er registrert med MiS, og et det ikke finnes noe å ta hensyn til. I mange titalls tilfeller er det akuttutrykning fra NOA med påvisning av true arter som har stanset hogstene og reddet verdiene ut av gapet på glupske hogstmaskiner. Områder som skulle vært registrert som nøkkelbiotoper og unntatt fra hogst.

Snauhogst i
hønehauklokalitet i
Modum.
Foto: NOA.

Problemet finnes ikke bare i Mar-ka. Naturvernforbundets skogutvalg har mange eksempler på tilsvarende forhold andre steder i landet. Illustrasjonen viser et område i Notodden der MiS-registreringene hadde plukket ut et beskjedent antall mindre områder, mens fagbiologene, på Skogutvalgets oppdrag, avdekket et område av internasjonal verneverdi med funn av mer enn 300 rødlistearter og avgrensning av 25 kjerneområder etter samme metodikk som benyttes i forbindelse med skogvern.

Skogutvalget har sendt krav om miljøinformasjon i form av bruttolistene fra MiS, referat fra utvalgsmøtene og en dokumentasjon på at MiS-registrantene faktisk har vært de aktuelle bestandene. Foreløpig ser det ut til at vi får bruttoregistreringene, men ikke referat fra utvalgsmøter og ikke bekref-telse på at næringens egne registranter har vært i hele det aktuelle området. Uten slik dokumentasjon er det ingen grunn til å stole på MiS-registreringen i et område. Registreringene er ikke etterprøvbare

Et annet eksempel er miljøregis-treringene på Løvenskiolds eiendom innenfor Oslo kommune. Skogbruket registrerte 33 nøkkelbiotoper. Da Oslo kommune foretok registrering med fagbiologer, ble 7 av disse underkjent. I tillegg fant biologene 100 nye biotoper som skogregistrantene hadde gått forbi.

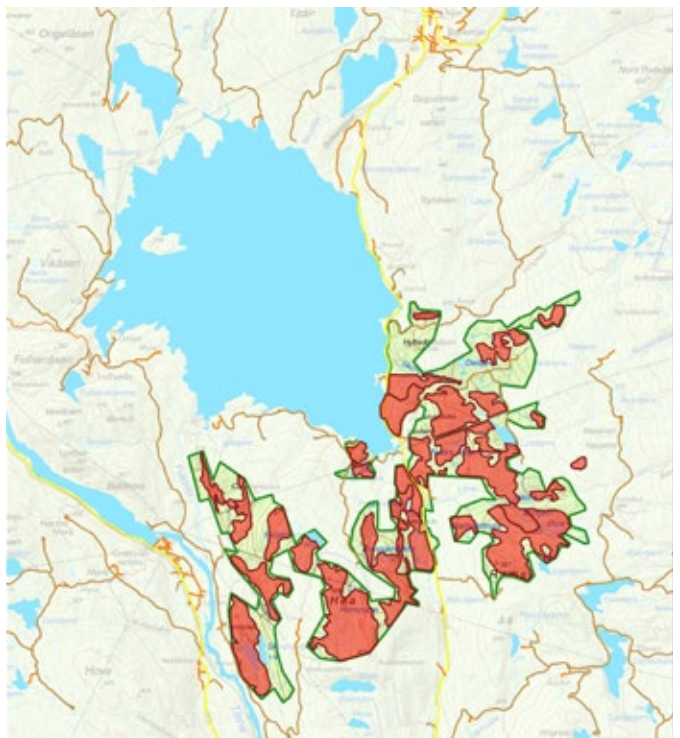
I arbeidet med å etablere en «Natu-rindeks» for skog, fikk Norsk Institutt for Naturforskning i oppdrag å prøve ut egnede metoder. De dokumenterte en betydelig forskjell mellom MiS-registreringer utført av skogbruket selv og bruk av eksakt samme metodikk i regi av Landskog-takseringen. Konklusjonen var at utarbeidelse av en natu-rindeks ikke kunne baseres på skogbru-kets registreringer.

Registreringsmetodikken uten krav til fagbiologisk kompetanse, den fullstendige næringskon-trollen med

Miljøregistreringer ved Follsja i Notodden. Det grønne området er nasjonalt verneverdig og svært viktig (****).

Kartet over viser MiS-registreringene, og kartet under viser fagbiologens avgrensning av kjerneområder. Kilde: BioFokus.

registreringene og den stilltiende, ukritiske godkjenningen fra skogbruksmyndighetene, gjør at Naturvernforbundet ikke aksepterer MiS som tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, og krever at all gammelskog skal registreres på nytt av fagbiologer før hogst kan gjennomføres og tømmeret leveres som miljøsertifisert.

Miljøforvaltningen i skog. Der bukken får passe havresekken

Tømmer er en fornybar ressurs. Naturvernforbundet er for bruk av fornybare ressurser – men ikke ubetinget: uttaket må være bærekraftig. Skogen må kunne fortsette å gi de samme godene, også i framtiden. Den beste garantien for et bærekraftig skogbruk er presise lover og regler, at naturverdier og driftsplaner er offentlig tilgjengelige, og et uavhengig kontrollregime. Det har vi ikke i norsk skogbruk i dag.

Selvsagt har vi en skogbrukslov, som både har bærekraftig forvaltning av skogressursene og å sikre det biologiske mangfoldet i formålet, og som krever at skogeieren skal ha oversikt over miljøverdiene i egen skog og ta hensyn til dem ved gjennomføring av alle tiltak i skogen. Loven slår også fast at slike hensyn kan føre til at noen tiltak ikke skal gjennomføres. I samme

åndedrag sies det at skogeieren forøvrig står fritt til å utføre alle tiltak, så framtidig vedkommende mener å ha tatt tilstrekkelige miljøhensyn.

Problemet er bare at tolkningen av reglene dels er tillagt skogeieren og skognæringens egen sertifisering, og dels forvaltes av et skogoppsyn som opplagt anser seg som en del av skogbruket, og ikke som samfunnets kontrollinstans for en samfunnsoptimal forvaltning.

I den såkalte «bærekraftforskriften» (flott navn, svakt innhold) er reglene for hva som er tillatt harmonisert med skogbrukets egen sertifiseringsordning. Bortsett fra i Marka, er det ingen melde- eller søknadsplikt for hogst, og derav ingen offentlig kontroll med tiltakene. Og i Marka, der det er søknadsplikt, er ikke forskriftens grunnmalende ord engang veiledende for skogoppsynets avgjørelser. Til tross for at det er friluftsliv og naturopplevelse som er grunnen til særbehandlingen av Marka i så vel markaloven og markaforskriften, har vi ennå til gode å få stoppet hogst med det som argument. Skogoppsynet har, uten noen politisk prosess, tiltatt seg en lovtolkning som utelukker hensyn til de verdiene regelverket skulle ivareta.

Også hensynet til biologisk mang-

Flott foryngelse i plukkehogd skog. Lunde skog i Øvre Eiker.
Foto: NOA

fold presses maksimalt, ved at skogoppsynet har overtatt skognæringens tolkninger av regelverket: Tillatelser til hogst gis uten å mukke i områder med funn av rødlistearter, så sant de ikke inngår i en av truet-kategoriene. 85 % av de registrerte naturtypene/nøkkelbiotopene er fritt vilt for hogst – til tross for dokumenterte naturverdier. I stedet for at det er skogbruket som skal ha bevisbyrden, eller skogoppsynet som skulle foreta partsuavhengige registreringer på forhånd, er det opp til NOA og andre frivillige å dokumentere verdiene, dersom skogen skal få stå. NOA mener det er grunnlag for å hevde at skogoppsynet bryter så vel skogbruksloven og naturmangfoldloven når de godkjenner hogster etter opplagt mangelfulle registreringer, og i strid med formålet i regelverket.

Verneprosess som generer nye vernebehov

«Halvveis i skogvernet» lød en NTB-melding i januar. Så skulle en tro at i alle fall vernearbeidet var på skinner. Men også her er det store utfordringer.

For det første elsker de som ikke ønsker vern å snakke om verneandel av all skog, og ikke av det som er produktiv skog. Dessverre for dem er det den

lavereliggende, produktive skogen som har det største artsmangfoldet og hvor de største manglene er avdekket. Skal vernet bli tilstrekkelig, må det vernes tilstrekkelig av de artsrike områdene.

Det nasjonale målet om vern av 10 % av skogen er basert på en utredning fra natur- og skogbruksforskningen som sa at et slikt vernnivå ville være tilstrekkelig under to forutsetninger: at det var de beste og biologisk mest verdifulle områdene som ble vernet, og at det ble drevet et økologisk bærekraftig skogbruk på resten av arealet. Det siste er i alle fall ikke tilfellet. Da gjenstår å se på hva som blir vernet.

Vern av skog i Norge foregår etter en metodikk som heter «frivillig vern». I teorien skal myndighetene kunne bestille ulike områdetyper som trengs i vernesammenheng, og skogbruket skal finne fram til egnede områder og komme med tilbud. I praksis styres ordningen av skogeierforeningene. Hvert år søses det inn områder til ordningen, fordi denne er særdeles gullkantet økonomisk. Men kvaliteten på det som tilbys blir stadig dårligere: Fra tilbud av omtrent bare godt verneverdige områder da ordningen begynte, var mer enn halvparten av områdene som ble tilbudt i 2018 uten tilstrekkelig verneverdi. Og det er særdeles langt mellom

Vellykket plukkhogst sør for Kirkebygjermenningen i Romeriksåsene. Foto: Vidar Ruud.

godbitene av nasjonal eller internasjonal verdi.

Ikke det at slike områder ikke finnes, det finnes lister med flere hundre områder, men disse kommer ikke inn som tilbud om frivillig vern. Grunne kan være flere, blant annet at den enkelte skogeier ikke kjenner til den meget lukrative ordningen, eller ikke får den nødvendige veiledningen fra skogeierorganisasjonene. Eller at skogbruket selv ser ut til å sabotere opplegget. Fra å være positive til vern, har skogeierne organisasjoner nå blitt mer og mer lunkne, til tross for at skogeieren opplagt tjener vesentlig mer på verne enn hogst, og attpåtil beholder alle rettigheter utenom skogdriften. I stedet for å bidra til at vernet skal fylle hullene i mangelanalysen, ønsker næringen å fylle 10 %-kvoten» med områder av minimal økonomisk betydning – selv om disse ikke har de kvalitetene som er etterspurt.

Dette er selvsagt svært kortsiktig. Dersom vernet fylles opp bare med høytliggende, lavproduktive områder, fylles ikke hullene i mangelanalysen. Da får ikke de truede artene den beskyttelsen vernet skulle gi. Da holder ikke forutsetningene som lå til grunn for vernnivået. I en slik situasjon vil

kravet være opplagt: Da må verneprosessen fortsette ut over 10%, inntil vernet omfatter de verdiene som skal ivaretas. I så fall er skognæringens motstand mot vern kontraproduktiv, og vil gjøre at mye mer skog må vernes.

Naturvernforbundets krav til skogbruk og skogforvaltning

- Vern av alle områder med nasjonal verneverdi og høyere
- Moratorium (midlertidig hogststans) for alle resterende områder med gammelskog som aldri er utsatt for flatehogst
- Ikke-hogst i alle naturtyper, uansett kategori, og i alle leveområder for rødlistearter
- Opprettelse av landskapsøkologiske nettverk for å binde sammen spredte levesteder for truede arter
- Kunnskapsbasert forvaltning; fagbiologiske, næringsuavhengige registreringer forut for hogst og andre inngrep
- Åpenhet og innsyn i registreringer og planer om tiltak; søknadsplikt for all hogst
- Samfunnsorientert skogforvaltning; skogoppsynet omgjøres til et rent kontrollorgan for at næringsutøvelsen følger lover og regler

Snauhogst ved Langlia.
Foto: NOA.

ÅRSMØTER 2019

Innkalling blir sendt til alle medlemmer.

Innkalling til Årsmøte 2019 i NATURVERNFORBUNDET I LØRENSKOG

Tid: Onsdag 27. februar 2019, kl. 19.00 åpent møte, ca. kl. 20.00 årsmøte

Sted: Mailand Vidergående skole, Mailandveien 24

Vi inviterer til årsmøte og åpent møte med Anne-Sverdrup-Thygeson som foredragsholder med tema: INSEKTENES PLANET- Om de rare, nyttige og fascinerende småkrypene vi ikke kan leve uten.

Kontaktperson: p.flatberg@gmail.com

Innkalling til Årsmøte 2019 i NATURVERNFORBUNDET PÅ NESODDEN

Tid: Onsdag 13. mars 2019, kl. 19.00 | Sted: Lyngåsveien 6, 1452 Nesoddtangen

Kontaktperson: Steinar Olsen (styremedlem), tlf. 950 28 469

Innkalling til Årsmøte 2019 i NATURVERNFORBUNDET I BÆRUM

Tid: Mandag 18. mars 2019 kl. 18.00 – 20.30

Sted: Storsalen i Bekkestua bibliotek. Gamle Ringeriksvei 44, Bekkestua.

Åpent foredrag: Terje Tvedt om «Elver og sivilisasjonens utvikling» kl. 19.30 til 20.30.

Alle interesserte er velkommen! Fri adgang.

Nærmere informasjon: baerum@naturvernforbundet.no, tlf. 909 21 780

Innkalling til Årsmøte 2019 i NATURVERNFORBUNDET I VESTBY

Tid: Torsdag 21. mars 2019 kl. 19.00 – 21.00 | Sted: Ødemørkstua i Mossemarka.

Foredrag: Isbjørnens kulturhistorie på Svalbard, med pensjonert isbjørnforsker Thor Larsen

Kontaktperson: Kristian Østbye, leder Naturvernforbundet i Vestby, tlf. 916 73 822.

kristian.ostbye@bym.oslo.kommune.no

Innkalling til Årsmøte 2019 i NATURVERNFORBUNDET I GRORUDDALEN

Tid: Torsdag 28. mars 2019, kl. 18.00 | Sted: Stovner bibliotek, scenerommet

Velkommen til årsmøteforedrag/diskusjon om "HUMLER" ved Jorunn Vallestad

Mer info/årsmøtepapirer: <https://naturvernforbundet.no/noa/groruddalen/>

Kontaktperson: Helen Svensson, groruddalen@noa.no, tlf. 91 76 49 02

Innkalling til Årsmøte 2019 i NATURVERNFORBUNDET I ASKER

Tid: Torsdag 28. mars 2019, kl. 19.00 | Sted: Hasselbakken, Asker sentrum

Ivar Knai holder foredrag om rovdyr i våre nærområder, ca. kl. 20.00.

Info: asker@noa.no, tlf. 982 99 667

VELKOMMEN

NASJONALPARK I ØSTMARKA? STATUS OG HISTORIEN BAK.

Status: Fylkesmannen anbefaler videre utredning

Den 17. desember i fjor leverte Fylkesmannen i Oslo og Akershus en foreløpig evaluering av mulighetene for en nasjonalpark i Østmarka. Konklusjonen lød slik:

«Med utgangspunkt i eksisterende kunnskap om naturverdiene i Østmarka, er det vår vurdering at området som er vurdert har kvaliteter som tilfredsstillende naturmangfoldlovens krav til nasjonalpark når det gjelder «særegne eller representative økosystemer». I regional sammenheng vurderer vi at man gjennom opprettelse av nasjonalpark i Østmarka kan oppnå store og sammenhengende arealer med biologisk gammel skog, særlig på grunn av skogens allerede høye alder.

Ut fra gjeldende praksis for hva som tillates av inngrep i nasjonalparker, antas de to større kraftlinjene på 300 og

420 kV å være for store til å kunne inkluderes i en nasjonalpark. Tilsvarende gjelder de regulerte vannene Elvåga og Børtervanna. Disse større inngrepene bør kunne legges utenfor en vernegrense ved å dele en eventuell nasjonalpark i to eller tre deler. For å oppnå tilstrekkelig god arrondering, vil enkelte inngrep måtte inngå i en nasjonalpark. Dette er imidlertid inngrep som etter dagens praksis for nasjonalparker antas å kunne innlemmes, uten at kravet til fravær av «tyngre naturinngrep» som nevnt i naturmangfoldlovens § 35 utfordres. Vi mener det ved behov bør være mulig å tilbakeføre flere mindre inngrep.

Det er vår vurdering at arealene med viktig natur er store nok til å utgjøre en nasjonalpark i Østmarka, på tross av inngrepene og særlig i kombinasjon med eksisterende verneområder.»

Utsikt fra Tonekollen og inn mot midten av den planlagte nasjonalparken, i retning Mosjøen og Vangen.
Foto: Sigmund Hågvar.

Hele rapporten med tilhørende kart kan du lese ved å gå inn på Fylkesmannen, deretter velge Fylkesmannen i Oslo og Viken (for det heter det nå), og så søke på «nasjonalpark Østmarka».

Dersom Direktoratet for naturforvaltning og klima- og miljøminister Ola Elvestuen støtter vurderingen, settes en grundigere evaluering i gang.

Her er forhistorien i korte trekk:

2011

Tanken om en nasjonalpark i Østmarka fødes i Østmarkas Venner. Norge mangler en nasjonalpark i lavereliggende skogsområder på Østlandet, og dette er siste mulighet.

2012

Miljøbyråd i Oslo, Ola Elvestuen, blir orientert om forslaget. Det blir også avholdt en godt besøkt pressekonferanse der Sverre M. Fjelstad deltok. Støtte fra miljøorganisasjonene. Stor oppmerksomhet i mediene om forslaget.

2013

Et enstemmig byråd i Oslo støtter forslaget. Et nesten enstemmig bystyre likeså. Tilbyr 24 km² areal som Oslo kommune eier, men som ligger i Enebakk kommune.

2014

Østmarkas Venner utarbeider en forklarende brosjyre for å informere og tilbakevise ulike misforståelser.

2015

Inntil nå har de omgivende kommunene Ski, Lørenskog og Enebakk vært negative til nasjonalpark. Ved kommunevalget mistet Ski kommune Høyre-ordføreren, og den nye koalisjonen er muligens positiv til nasjonalparken. (Det går forøvrig mot sammenslåing Ski/Oppegård, og sistnevnte er positiv til nasjonalpark). Lørenskog og Rælingen har også fjernet sin motstand etter valget, siden ikke arealer fra deres kommuner inngår. Men Enebakk er fortsatt negativ.

2016

Kommunestyret i Ski avgjorde med 21 mot 20 stemmer at de ønsker å utrede nasjonalpark i Østmarka! De melder inn deler av sin kommuneskog til utredning.

2017

Flertallet i energi- og miljøkomiteen ønsker utredning av nasjonalpark i Østmarka, men fikk ikke flertall i Stortinget. Et stort flertall i Stortinget (H, Ap, SV, V og MDG) ønsker likevel å se forslaget om nasjonalpark i sammenheng med det fylkesvise suppleringsvernet for er en oppfølging av Naturmangfoldmeldingen.

2018

Venstre går inn i Regjeringen, og Ola Elvestuen blir klima- og miljøminister. I regjeringserklæringen fra Jeløya står det:

Vurdere supplerer av nasjonalparkplanen. Lokal medvirkning og aksept er en forutsetning for opprettelse av nye nasjonalparker, men det åpnes for å ta regionale hensyn (for eksempel i Østmarka).

Det betyr at siden dette nå er en nasjonal sak, mener man at Enebakk kommune neppe kan hindre opprettelsen (selv om vernearbeidet ellers er frivillig).

Elvestuen ber Fylkesmannen lage en foreløpig evaluering, og den ble levert 17. desember. Som denne artikkelen startet med, var utredningen positiv.

2019

Vi venter på at Miljødirektoratet skal vurdere Fylkesmannens anbefaling om å utrede ordentlig muligheten for en nasjonalpark i Østmarka. Åtte år er gått, men dette er for så vidt ikke enestående. Nasjonalparkopprettelse er ofte en modnings sak, både for grunneiere og kommuner.

VIKTIG JUBILEUM

12. april er det 25 år siden NOAs kanskje viktigste aksjon noensinne. I Skotjernfjellåsen helt nord i Ringerike-åsene oppdaget vi virkelig sjeldne arter, og så kom det oss for øret at her skulle de hogge. Vi forsøkte å stoppe hogsten på alle mulige vis, og hadde kontakt med alt fra kommunen, grunneier, skogeierforeninger, Fylkesmannen, Fylkeskommunen, Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet. Men ingenting nyttet, skogeieren sa de kom til å hogge. Da bestemte vi oss for å stoppe hogsten.

NOA allierte seg med hundespenn som kunne dra journalistene opp hvis ikke det var mulig å komme opp på annen måte, og organiserte aksjoner så vi var forberedt på alle måter. 3. januar kom beskjeden om at nå var hogsten i gang. 4. januar kl. 06.00 på morgenen i grålysningen så var vi, en gjeng på ca. 20 demonstranter, på Bjørgeseter stasjon, og beveget oss opp i området for å stoppe hogsten.

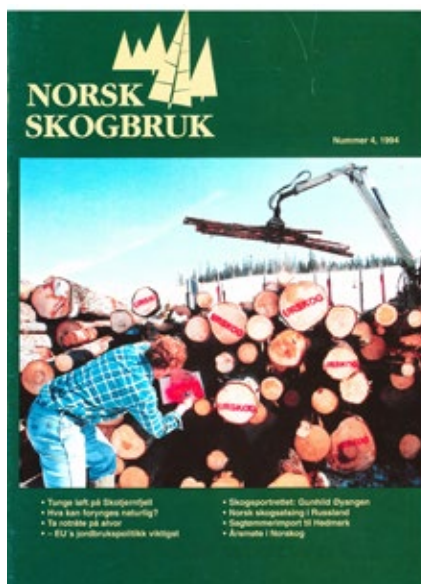
Da hadde skogeieren allerede skjønt at dette ville bli veldig dårlig presse for dem, og hadde trukket hogstmaskinen ut av området rett før vi kom. Hogsten var stoppet, så det ble ingen konfrontasjon der og da. Men vi okkuperte området, slo opp teltleir og sa at vi blir her inntil det blir avklart at dette ikke blir hogd. Aksjonen ble dekket av et stort antall aviser over hele landet, og vi ble intervjuet i flere radiokanaler.

Hogsten ble startet opp igjen og stanset flere ganger. I mars 1994 aksjonerte vi med spraymaling og sjabloner mot tømmer som var hogd i det ytterst verneverdige området Skotjernfjell i Lunner. Vi sendte samtidig et brev til Springer Verlag i Hamburg, og ba de unngå å kjøpe papir fra Norske Skog, fordi de da ble medansvarlige for ødeleggelse av norsk naturskog.

Aksjonen ble meget vellykket, da Springer midlertidig sa opp en kontrakt verdt 280 millioner kroner i året. Det

NOA aksjonerte med spraymaling og sjabloner mot tømmer som var hogd i det verneverdige området Skotjernfjell i Lunner. Faksimile fra forsiden av Norsk Skogbruk, nr. 4 i 1994.

Den viktige kampen om Skotjernfjellet. Faksimile fra forsiden av Norsk Skogbruk, nr. 1 i 1994.

var den største enkeltkontrakten Norske Skog hadde på den tiden. Kombinasjonen av brevaksjonen til Springer Verlag og spraymalingen førte til store oppslag i Aftenposten, Norsk Skogbruk og Fjell og Vidde. De to siste hadde det som forsideoppslag.

Vi i NOA ble kalt landsforrædere og det som verre var, men resultatet ble bra: Skognæringen ble tvunget til å ta rev i seilene, og startet prosessen som etter hvert førte fram til sertifisering. Og skogvernet skjøt skikkelig fart. I Marka ble Spålen-Katnosa og Oppkullen-Smeddalen naturreservater vernet året etter – og det var bare starten på et viktig løft, fra nær null og opp til 7,5 % av Marka vernet som reservat ved sist årsskifte.

Og Skotjernfjell? Ble vernet. Og utvidet to ganger gjennom frivillig vern. Kanskje var det ikke så dumt å aksjonere? Og kanskje burde vi gjøre det igjen?

Naturvernere til aksjon - eiere frykter konsekvensene

«Vi skal forfølge disse kravene så det blir umulig for skogbrukere å fortsette å bygge ut markene sine», sier Gjermund Andersen i Naturvernforbundet.

Skogbrukere frykter
Naturvernforbundet og Natur og Ungdoms skogvernaktiviteter står nå med et stort mål for å stoppe utbyggingen av skogbruk i Marka. De vil stoppe utbyggingen av skogbruk i Marka. De vil stoppe utbyggingen av skogbruk i Marka. De vil stoppe utbyggingen av skogbruk i Marka.

Lovlig hugst
Løst skogbruk er et viktig element i skogbrukets økonomi. Det er viktig å ha et godt skogbruk som gir gode økonomiske resultater.

De forventer at en av tre markene som er utvalgt vil bli solgt eller leaset ut til skogbrukere. Dette vil gi skogbrukere et stort løst skogbruk som gir gode økonomiske resultater.

Skotjernfjell
Naturvernforbundet og Natur og Ungdoms skogvernaktiviteter står nå med et stort mål for å stoppe utbyggingen av skogbruk i Marka. De vil stoppe utbyggingen av skogbruk i Marka. De vil stoppe utbyggingen av skogbruk i Marka.

Marka er viktig
Marka er et viktig område for skogbruk og naturvern. Det er viktig å ha et godt skogbruk som gir gode økonomiske resultater.

Marka er et viktig område for skogbruk og naturvern. Det er viktig å ha et godt skogbruk som gir gode økonomiske resultater.

Marka er et viktig område for skogbruk og naturvern. Det er viktig å ha et godt skogbruk som gir gode økonomiske resultater.

Marka er et viktig område for skogbruk og naturvern. Det er viktig å ha et godt skogbruk som gir gode økonomiske resultater.

NOAs Gjermund Andersen merker tømmeret fra Skotjernfjell med ordet «urskog» og gjør det dermed umulig å selge. Faksimile fra Aftenposten 13. april 1994.

Dikt

Av Rolf Jacobsen

LANDSKAP MED GRAVEMASKINER

Fra diktsamlingen «Hemmelig liv» Gyldendal, 1954

De spiser av skogene mine.
Seks gravemaskiner kom og spiste av skogene mine.
Gud hjelpe meg for en skapning på dem. Hodet uten øyne og øynene i baken.

De svinger med kjefte på lange skaft
og har løvetann i munnavikene.

De eter og spytter ut, spytter ut og eter,
for de har ingen strupe mer, bare en diger kjefft og en rumlende mave.
Er dette et slags helvete?

For vadefugler. For de altfor kloke pelikaner?

De har blindede øyner og lenker om føttene.
De skal arbeide i århundrer og bygge blåklokkene om til asfalt. Dekke dem med skyer av fet ekshaust og kald sol fra prosjektører.

Uten struper, uten stemmebånd og uten klage.

DEN NYE FORVALTNINGEN AV MARKA

NOA tok en liten prat med byråd for miljø og samferdsel i Oslo, Lan Marie Nguyen Berg, om Byrådets arbeid med «Mål og retningslinjer for forvaltning og drift av Oslo Kommunes skoger 2018-2027».

Den nye planen ble vedtatt i desember 2018.

Oslo bystyre har vedtatt «Mål og retningslinjer for forvaltning og drift av Oslo Kommunes skoger» siden 1972. Dokumentet har blitt revidert flere ganger, sist i 2005, og ble sist påbegynt i 2014-2015 av den kommunale Bymiljøetaten. Kommunevalget i 2015 endte med rødgrønt flertall i Oslo, og det nyalgte byrådet hadde grønnere planer for Oslos skoger.

I utarbeidelsen av nye mål og retningslinjer ble det opprettet et målsettings- og flerbruksutvalg, bestående av en styringsgruppe og fire partssammensatte arbeidsgrupper for hvert hovedtema i planen (skogbruk, kulturlandskap- og kulturmiljø, anlegg og arealbruk, samt arrangement, ferdsel og brukerinnteresser). Selve arbeidet ble ledet av Bymiljøetaten (BYM).

NOA fremmet et selvstendig forslag som vi sendte til

Byrådet. I tillegg lagde Gjermund Andersen et svært kort dokument med 9 forslag til konkrete endringer i Bymiljøetatens forslag til Byrådet.

Byråden forteller at hun gjerne vil takke NOA for gode innspill til denne og mange andre saker. –Kommunen har vært avhengig av gode innspill fra mange organisasjoner i arbeidet med denne planen, og NOA har kommet med gode innspill på alt fra føringer på skogsdriften, til hvordan vi ivaretar hensynet til det uorganiserte friluftslivet. Tusen takk for jobben dere gjør!

– Jeg har satt spesielt stor pris på NOA sine innspill om å ta vare på interessene til alle de som bruker marka til enkelt friluftsliv, fortsetter Berg. – Vi vet at nesten ni av ti innbyggere i Oslo bruker Marka, mange av dem også ukentlig og daglig, og de aller fleste oppgir at de søker seg til skogen for å oppleve naturens stillhet og ro. Friluftsliv er jo egentlig gratis og er en viktig motvekt til kostbare fritidsaktiviteter, og i et samfunn hvor alt går raskere og raskere, er jeg overbevist om at enkelt friluftsliv bare vil bli enda viktigere i årene som kommer. Dette har vært et viktig perspektiv i arbeidet med saken.

Hvor mye vektlegges friluftslivet i Marka? Friluftslivet er utrolig viktig for befolkningen i Oslo, og Osloområdet er også landets viktigste område for friluftsliv. Området utgjør bare 0,4% av landets areal, men er turområde for mer enn 25% av befolkningen. Undersøkelser viser at bruken er enorm, sommer som vinter.

– Ja, med De Grønne i byråd har selvsagt natur- og friluftslivsteressene fått stort gjennomslag i de nye mål og retningslinjene. Et av de viktige punktene som NOA løftet frem i sine innspill, var å verne eventyrskogene. Dette har byrådet fulgt opp, og bestemt at områder med opplevelsersk skog skal gi

status som «bevaringsskog», med kommunalt vern fra hogst. Det er veldig bra. I tillegg har vi sørget for at friluftsliv- og naturvern hensyn skal veie tyngst i forvaltning av kommuneskogene, vi har fredet ulven fra lisensjakt i kommuneskogene, og ikke minst har vi fjernet aktivitetssonene som det forrige byrådet foreslo.

Naturvernforeningenes innspill har påvirket byrådets arbeidet med Mål og retningslinjer for kommuneskogene kan Lan Marie Berg fortelle.

– Innspill fra naturvern- og friluftslivorganisasjonene gir stor vekt. Vi har en god tradisjon i Oslo for å samarbeide mellom kommunen og organisasjonene, og jeg opplever også organisasjonene som konstruktive og samarbeidsorienterte

seg imellom. Det er en kultur jeg ønsker gjøre mitt for å videreføre og styrke. Jeg hører også at Bymiljøetaten og NOA samarbeider godt rundt gjennomføring av plukkhogst, blant annet gjennom befaringer. Det er bra for det biologiske mangfoldet, og det er bra for alle som liker å gå på tur.

Har byrådet konkrete planer for å verne av de siste naturskogene i marka som inneholder store naturverdier? Det er kun 14% igjen som har unngått flatehogst. 86% av Marka har blitt flatehogd og gjenplantet, så naturlig gammelskog er det ikke mye igjen av. Dette er også den skogen som byr på størst opplevelsersverdi for friluftslivet, har mest mangfold av truede arter, og som gir størst klimaeffekt.

– Ja, jeg er opptatt av både mer vern, men også at vi må jobbe for å gjenskape mer villmarkspreget natur. Derfor er ett av hovedgrepene i de nye mål og retningslinjene å styrke Marka som et pionerområde for restaurering av rike og villere natur. Naturmangfoldet er under kraftig press i Norge, og vi har nasjonale mål om skogvern som overhodet ikke blir fulgt opp. Dette gjelder

ikke bare i Norge, og derfor ser vi også over hele Europa en trend hvor man forsøker å sette naturen tilbake til slik som den var. Byrådet jobber for å få på plass nasjonalpark i Østmarka, og vi håper Ola Elvestuen raskt setter i gang den formelle verneprosessen. I tillegg utreder vi hvordan vi kan skape større sammenhengende villmarksområder i Marka. Her ser jeg frem til å få utredningen som NOA for tiden gjennomfører med støtte fra kommunen, som skal dokumentere nytten av slike korridorer for det biologiske mangfoldet og friluftslivet. Oslo MDG har vedtatt at vi ønsker nasjonalpark i Østmarka, og dette mener jeg bør bli en viktig naturvernsak i neste bystyreperiode.

– Med de nye mål og retningslinjene for kommuneskogene styrker byrådet Marka som et pionerområde for restaurering av rike og villere natur. I en tid hvor artsmangfoldet utfordres og alt går raskere og raskere, er det viktigere enn noen sinne å legge til rette for at flere skal komme seg ut på tur. Derfor vil byrådet verne om kommuneskogene og sikre byens befolkning tilgang på kortreiste, storartede natur- og friluftsupplevelser. «Rewilding» eller naturformyelse er en trend i hele Europa, hvor man forsøker å sette naturen tilbake til slik som den var. Vi har allerede gode erfaringer med å transformere industriskog til opplevelsersk skog med rikt biologisk mangfold.

Byråd Lan Marie Nguyen Berg

DET SNØR

Langt inne i skogslandskapet står en gammel gran. Stammen er grov, og barken er tykk og sprukken. Treet hviler, for det er sen høst. Med et godt rotgrep i den skrinne grunnen er gamlingen klar for å møte nok en vinter - med de prøvelser som måtte komme.

Vinteren starter forsiktig, med et stille dryss fra slørete skyer. En av greinene på grana er lang og grov. Den er festet langt nede på stammen og har båret mye snø opp igjennom årene. Nå tar greina imot de ørlette fnuggene. Ett for ett kiler krystallene seg inn mellom nålene og faller til ro. Gradvis blir hver lille kvist mere hvit enn grønn. Bare spissen av barnålene stikker opp av de ferske snølaget.

Så kommer tykkere skyer sigende inn over skogen, og snøværet øker på. Sakte viskes skogens grønnfarge ut. Den gamle greina blir til et mønster av hvite linjer og broer. Nålene er gjemt inne i mønsteret. Og mens dagslyset dempes, blir greina omdannet til hvite småflater, som langsomt gror sammen til større. Når morgenlyset igjen kommer og starter opp den korte dagen, står den gamle greina og holder på en nesten sammenhengende hvit flate. Litt nedbøyd er greina, men ikke mye. Greina har båret tyngre enn dette.

Et ekorn kommer nølende og kraftsende nedover stammen, med hodet først. Det har tenkt seg over til konglene i nabotreet. Men avstanden er for stor til å klare det i ett sprang. Det må ned på den farlige snøflaten. Så bestemmer det seg. I et par raske sprang er den ute på den gamle greina, når tuppen og sparker fra. Mens ekornet lander i en liten sky av løssnø, vipper greina et par ganger. Et slør av finkrystaller drysser ned, men det meste av børa blir liggende.

Senere kommer mere snø. Mye snø. Den gamle greina bærer nå en svær bøl og peker skrått nedover. Men den holder. Det kommer også sigende et mildvær over skogen, som en svak fønvind fra sør. Da tar det til å dryppe forsiktig fra greina. Små, stille dråper som faller lydløst ned på snøflaten under. Mildværet varer gjennom natta, og uten at noen ser det, tar det til å gro istapper flere steder under greina. I det nye

dagslyset skinner og blinker de. Og når sola bryter igjennom, og en svak vind rusker litt i trærne, hender det at to istapper slår litt mot hverandre med en tynn singlelyd. En hare som ligger halvt nedgravd i dagleiet sitt vender de store ørene mot lyden, men blir rolig liggende.

Mildværet har gjort noe med snøen som kler alle trær innover i skogslandet. På hver grein, toppskudd og stamme er snølaget frosset fast. Så fast at trærne bærer både is og snø. Hadde det bare vært løssnø, ville den første vinden ristet den hvite bølren pent av. Men nå er trærne tunge og sårbare. Bare et nytt mildvær kan få snø og is til å rutsje av. I stedet kommer kulde og sterk vind. Hele skogen settes i bevegelse. Den svaier. Noen steder rytmisk, andre steder uryddig. Så kommer de første knekkene. Skarpe lyder som overdøver vindsuset. Og så et ras av snø og is nedetter treet før den avbrukne toppen når snøflaten med et hult dump.

Det knekker flere topper. Og enda flere. Skjebnesvangre, skarpe lyder. Men gamlingen står. Med sine tette årringer og små årsskudd. Det er de hurtigvoksende som må gi seg - de med løs ved og høye årsskudd.

Men gamlingen har en svakhet: Den utsikken- de, lange greina. Ettersom ukene går, kommer enda

mere snø. Det er like før greina når ned til snøflaten. Pussig nok blir det snølaget på bakken som redder den. For det har fokket nok snø under greina til at greintuppen får hvile på snølaget under. Til slutt vokser greina delvis inn i snølaget på marken.

Dette var en virkelig snøvinter. Når trostene inn- tar vårskogen ligger grantoppene strødd på bakken. I gamlegrana stiger sevjen for kanskje trehundrede gang. Treet står der rakt og uskadd. På sin faste plass. Langsomt tar den fatt på å bygge enda en tynn årring.

Ingen har talt ringene. Ingen har målt den grove stammen. Bare ekornet, måren og noen fugleføtter har rørt ved stamme og greiner. Bare haren hørte istappene single. For her kommer aldri noen.

SETT OG SAKSET
av Gunn Lund-Vang

Riksrevisjonen kritiserer regjeringen

Regjeringens praksis i innsigelsessaker truer norsk natur, i strid med mål satt av Stortinget. Det mener Riksrevisjonen som offentliggjorde sin undersøkelse av behandling av innsigelser i plansaker 15.01.2019. Bruken av innsigelser for å ivareta nasjonale og viktige regionale interesser i plansaker er strammet inn, og det legges mer vekt på lokal handlefrihet i kommunal arealplanlegging. Dette kan føre til at de nasjonale målene som innsigelsesordningen skal ivareta, ikke blir fulgt opp godt nok. Innsigelsesinstuttet skal bidra til å ivareta nasjonale og vesentlige regionale interesser i arealplanleggingen. Eksempler på dette er jordvern, strandsoner, naturmangfold, reindrift, folkehelse, barn og unges interesser, kulturminner, trafiksikkerhet og skredfare. Det er risiko for at flere slike hensyn ikke ivaretas godt nok.

Les mer på: <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2018-2019/undersokelse-av-behandling-av-innsigelser-i-plansaker/>

Stubbesitter

BERRE EIT TRE!

«Berre ein hund», skrev Per Sivle, og mente det motsatte. En gang la jeg inn bud på et hus med hage i St. Edmunds vei på Abbediengen. I hagen sto en praktfull blodbøk. Det mest attraktive ved huset var nettopp blodbøken. Tenke seg til å kunne oppgi blodbøkforvalter som referanse i telefonkatalogen – det var den gang den ble trykket og veide et par kilo, og kom ut annethvert år. Jeg kom inn som en god nummer to, men sølv er tap som en god kjekke folk sier. Slått på målstreken. Blodbøken står der ennå, og du ser den fra trikken.

‘Treet’ har en merkbar symbolkraft i menneskesinnet. Julegrana har overtatt for krybben og stallen som symbol for fødselslegenden – om det er grana i de tusen hjem, på Universitetsplassen i Oslo eller vennskapsgaven på Trafalgar Square – hva skjer, hvor var vi, og hvor farer vi hen? Yggdrasil er den verdensomspennende eviggrønne asken som favner altet i Odintua. Unge huslærer Peter Christen Asbjørnsen satt under eika på Fjeldstad gård i tunge stunder. Som kjent ble det samling av folkevisdom og folkeskjemt av det etterhvert.

KreativStrek/Sundhell

De av oss som er så heldige å bo i trehus, eller aller helst – har en hytte i gammel håndlaft, evner kanskje å kjenne samhørigheten med trær, trevirke og byggeskikk. Den Erik Solheim som tidligere var generalsekretær i Naturvernforbundet (og ikke må forveksles med en langt mer vidtflyvende navnebror) har gjort det til et yrke å restaurere gamle trehus. I ukeavisen Dag og Tid har han i 2018 hatt en vitenspektet artikkelserie om hvordan solid trevirke oppstår gjennom tilrettelegging av vekstforholdene – korte toppskudd viser at treet har oppnådd høy alder og gode egenskaper som mye kjerneved. Dimensjonene skal tilpasses det ferdige materialet.

Det er viten som til de grader understøtter NOAs holdning til skogsdrift – vekk med flatehogst, frem for tilrettelegging av vekst og et blikk for det enkelte treet. Tusen takk, Solheim!

Vi høres av!

OPPSTART AV BYØKOLOGI-GRUPPE I NOA

NOA ønsker en sterkere satsing på naturen i byen og tettstedene. Naturverdiene er store, men det er også presset på de siste naturrestene. Og natur trenger vi, særlig i nærområdene og dagliglivet. Dette er et tema som opptar mange, og vi ønsker derfor å starte en egen arbeidsgruppe på temaet.

Interesserte kan ta kontakt med Celine Motzfeldt Loades, (c.m.loades@sum.uio.no) eller Gjermund Andersen (gjermund@noa.no)

LOKALLAG I NOA

Send rettelsel til noa@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I ASKER

Kontaktperson: Jan Häusler, 982 99 667, asker@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I BÆRUM

Kontaktperson: Anne Gøril Aas, Postboks 252, 1319 Bekkestua, 909 21 780
baerum@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I FET

Kontaktperson: May Oldervik, 997 41 483, fet@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I GORUDDALEN

Kontaktperson: Helen Svensson, 917 64 902, goruddalen@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I LØRENSKOG

Kontaktperson: Bjørn Christensen, 467 43 831, lorenskog@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I NANNESTAD/GJERDRUM

Kontaktperson: Kåre Hombles, 926 96 375, k.hombles@online.no

NATURVERNFORBUNDET I NES

Kontaktperson: Karin Olsen, 419 20 615, nes@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET PÅ NESODDEN

Kontaktperson: Peter Schjøberg, 908 46 613, peterschjo@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I NITTEDAL

Kontaktperson: Hiltrud Hemmersbach, 67 07 95 44, naturvernnittedal@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I OPPEGÅRD

Kontaktperson: Mariella Memo, marimemo@online.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO NORD

Kontaktperson: Åke Hartmann, Ullevålsveien 52, 0454 Oslo, 901 01 415,
oslonord@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO SØR

Kontaktperson: Ingvild Melvær Hanssen, 990 04 232, oslosor@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO VEST

Kontaktperson: Jon Gudbrand Fliflet, 900 43 521, oslovest@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO ØST

Kontaktperson: Pernille Hansen, 997 74 337, osloost@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I SKEDSMO

Kontaktperson: Birgitta Prøis, 977 17 485, birgitta@flangset.net

NATURVERNFORBUNDET I SKI

Kontaktperson: Stein Kr. Martinsen, 930 81 173, gaupestein@online.no

NATURVERNFORBUNDET I VESTBY

Kontaktperson: Kristian Vahl Østbye, Ugleveien 15, 1555 Son, 971 74 728,
kristian.ostbye@bym.oslo.kommune.no

NATURVERNFORBUNDET I ÅS

Kontaktperson: Lea Kristine Myklebust, 936 50 166, naturvern@nmbu.no

NATUR OG UNGDOM/NNV - OSLO STUDENTLAG

Kontaktperson: Aurora Kobernus, 944 29 340, aurorakobernus@gmail.com

NATUR OG UNGDOM/NNV - ÅS STUDENTLAG

Kontaktperson: Lea Kristine Floyd Myklebust, 415 48 976, naturvern@nmbu.no

KONTAKTPERSONER I REGIONER UTEN LOKALLAG

FROGN Kontaktperson: Sylvi Ofstad, 954 63 522, s-ofstad@online.no

SØRUM Kontaktperson: Helge Njaa, 905 00 728, helge.njaa@goodtech.no

ENEBAKK Kontaktperson: Kjell Arild Ødegård, 473 82 810

AURSKOG-HØLAND Kontaktperson: Yvonne Ødegaard, 477 12 456, yvonneodegaard@gmail.com

SETT OG SAKSET av Ingunn Lund-Vang

Verneverdig natur identifisert

Fylkesmennene har nå identifisert aktuelle områder som møter kriteriene Klima- og miljødepartementet har satt for supplerende vern. – Fylkesmennene har gjort en naturfaglig vurdering av hvor det finnes områder som kan bidra til å nå Stortingets målsetning om representativt vern av norsk natur. Dette er ikke en verneprosess, men et arbeid for å identifisere hvor verneverdiene finnes, sier Ivar Myklebust, avdelingsdirektør i Miljødirektoratet. Det er et nasjonalt mål at «eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar». I Stortingsmeldingen Natur for livet (Meld. St. 14 (2015–2016)) beskrives et behov for en begrenset supplerende verneområder med naturtyper som i dag er mangelfullt dekket. Miljødirektoratet skal innen 1. mai levere en samlet vurdering av mulig supplerende områder basert på innspillene fra fylkesmannen til Klima- og miljødepartementet.

Sakset fra Miljødirektoratets nettside. Publisert 01.02.2019

ÅRSMØTE 2019

I NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Det innkalles med dette til NOAs årsmøte 2019, tirsdag 26. mars kl. 18.00.
Årsmøtet finner sted i Miljøhuset, Mariboestgate 8, 5 etg. Oslo
(lokalene til Norges Naturvernforbund).

Årsmøtet er NOAs høyeste organ, og alle medlemmer som har
betalt kontingent for 2019 har møte- og stemmerett.

SAKSLISTE

1. Konstituering av møtet • 2. Valg av møteleder, referent og underskriver av protokollen
3. Årsberetning for 2018 • 4. Årsregnskap for 2018 • 5. Arbeidsprogram for 2019
6. Budsjett for 2019 • 7. Valg av styreleder, to styremedlemmer,
varamedlemmer, revisor og NOAs valgkomité

Sakspapirene vil bli sendt til lokallagene og Natur og Ungdoms fylkesstyrer,
samt bli lagt ut på www.noa.no senest to uker før årsmøte.

Forslag til kandidater til valg må fremsettes senest en uke før landsmøtet,
for øvrig vises det til NOAs vedtekter.

For forslag til valgkomiteen, ta kontakt med Sidsel Selvik (austrheim3@hotmail.com).
For praktiske spørsmål, ta kontakt med maria@noa.no, 22 38 35 20.
For spørsmål til styret, ta kontakt med Gjermund Andersen 952 26 402.

Etter årsmøtet innleder Celine Motzfeldt Loads,
om byøkologi og biodiversitet i byutvikling.

Celine er gjesteforsker ved Senter for Utvikling og Miljø ved UiO,
og er interessert i å bidra til oppstart av en byøkologigruppe i NOA.

Styret ønsker alle VEL MØTT!

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus